

Klebniczki György: Délután a fűvészkertben fuvolára és zongorára (30:00)

Ifjúsági album fuvolára, zongorakísérettel, szerkesztette: Bodrogek Eszter.

Varga Laura fuvolán játszik, zongorán közreműködik: a szerző.

Rec/Mix/Master: Velcsev Dejanov Kosta (Miracle Sound Hangstúdió)

1. Kopogtat a harkály;
2. Napsugár és az árnyas fa;
3. Brekegő;
4. Szivárványt láttam;
5. Pöttyös labda;
6. Fekete-erdő torta;
7. Színes pillangók;
8. Hívogató;
9. Fűzfa;
10. Régi bicikli;
11. Nyíló virág;
12. Falovacskák;
13. Békalencsék;
14. Ugrókötel;
15. Kazettás magnó;
16. Vízcseppek;
17. Roller;
18. Trombiták;
19. Balett táncos;
20. Hold és a csillagok;
21. Sulisztori;
22. Ágak és lombok;
23. Bújócska;
24. La gondoliera (1);
25. La gondoliera (2);
26. Késő este;
27. Megérkezett a szeptember;
28. „Café Blues”.

INTERJÚ KLEBNICZKI GYÖRGY ZONGORAMŰVÉSZ-ZENESZERZŐVEL ÉS BODROGKÖZY ESZTER MESTERPEDAGÓGUSSAL

Zöldellő fák között kanyarog az út a kotta címlapján látható képeken, a természet szín pompás világába vezet. „Megnézhetem?” – kérdeztem önkéntelenül is a tekintetet vonzó borító láttán, amikor Klebniczki György *Délután a fűvészkertben* című, fuvolára és zongorára írott darabjainak gyűjteményét megpillantottam a szerkesztő, Bodrogek Eszter kezében. A kötetet fellapozva már a kottakép és a fantáziacímek sugallták a színgazdagságot: huszonnyolc fuvolamű a természet ihletésében. *Napsugár és az árnyas fa*, *Szivárványt láttam*, *Színes pillangók*, *Nyíló virág*, *Hold és a csillagok* – sorjáltak a szebbnél szebb címek, a természet és a zene ezúttal is megújuló találkozását sejtetve. „...a szépséget és a harmóniát fejezik ki” – üzeni előszavában a darabokról a szerző, előadónak és közönségnek egyaránt zenei élményt ígérőn.

Klebniczki György zongoraművész-zeneszerzőt, a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karának oktatóját, valamint Bodrogek Eszter mesterpedagógust, a szegedi Király-König Péter Zenei AMI fuvola- és szolfézstanárát a nemrég megjelent kottáról kérdeztem.

– *A kötet címlapján látható út számotokra akár jelképes is lehet, hiszen immár hat esztendeje járjátok közösen a természetnek világát. Rónay György verssorai jutnak eszembe: „Minden*

a kertből indul, minden a kertbe tér meg.” A kert az egyetemes kultúra egyik alaptémája is. A Virágoskert című kötetről már olvashattunk a Parlando 2017/3. hasábjain ([Bodrogközy Eszter: Virágoskert \(Klebniczki György: Virágoskert I-VIII. fuvolára és zongorára\) \(pdf\)](#)): ez a zenébe álmódott világ voltaképpen Eszter fuvola tanszakának metaforája, az Ő munkája és növendékei inspirálták a művek keletkezését. Olyannyira, hogy nekik szólnak az ajánlások is, a zenetörténet e gyönyörű hagyományát és zeneszerzői gesztusait idézve. Így történt ez az Őszi kert és a Téli álmom című darabfüzér esetében is, melyek közreadója Varga Laura fuvolaművész. Ez a kotta már a negyedik közös munkátok – s még a négy évszak is ott rejlik ebben a sorozatban! Voltaképpen hogyan vezetett az út a fűvészkertbe?

Klebniczki György:

– Számomra már a komponálási folyamat megkezdése előtt fontos szempont volt a természet és a gyermek kapcsolata. Olyan helyszínre szerettem volna varázsolni őket, ahol közvetlen közelségben találkozhatnak a zöldellő fákkal, virágokkal vagy az erdei ösvénnyel. Mivel rohanó világunk nem a nyugalom szépségének kedvez, olyan narratív közegbe kalauzolnám a diákok fantáziáját, amelyben a zöld, a szépség, a pihenés nyújt teret számukra a közös szórakozáshoz. A kert szimbóluma itt a „menedék”-szinonima: egy hely, ahová a nehéz hétköznapiokból be tudunk lépni. Feleségem, Renáta javasolta néhány természeti helyszín-ötletem közül a fűvészkertet. Eszter, a mű fő inspirálója pedig a gyermekjátékok ötletét vetette fel, miután a helyszín biztos volt. A „játék” szintén szimbolikus: a hangszerjáték örömét jelképezi. A két jelkép együtt pedig a darab szüzséje, miszerint a gyerekekkel közösen elmegyünk egy szép tavaszi délután a fűvészkertbe, egy halom ósdi játékot cipelve magunkkal (roller, falovacska, pöttyös labda, ugrókötel, vagy egy régi kazettás magnó is játék lesz). A „rég” a harmadik jelkép: a régi értékek, a zenei hagyományok emlékei, azok az értékek, amelyeket mi réginek nevezünk. A megtartó értékek, a múlt zenei tradícióinak adaptálása, a vidám hangszerjáték.

– *Kiknek ajánljátok ezt a kötetet? Melyik korosztálynak íródtak a darabok?*

Klebniczki György:

– A füzet első néhány darabja (1-7) a kezdő korosztályt célozza meg, míg a kötetben haladva a tételek fokozatosan bonyolódnak, nehezebbek. A mű feléhez érve eljutunk a könnyű karakterdarab szintjére, néhány zenei paraméterrel komplexebb lesz a feladat a mű végén.

– *Zenei anyagát tekintve mennyiben folytatása ez a kotta az előzőeknek, s mennyiben hoz újat azokhoz képest?*

Kották (pdf):
Kopogtat a harkály
Ágak és lombok
Kazettás magnó

Klebniczki György:

– A korábbi füzetek nem voltak metodikailag szisztematikusan felépítve. Javarészt a pillanatnyi ihlet és szerzői fantázia határozta meg létrejöttüket. Kizárólag a hangszerszerűség és a gyermeki világ a kapocs a virágoskert-őszi kert-téli álom-füzér és a *Délután a fűvészkertben* között. A *Délután* komponálásakor Eszter minden ötödik darabban javasolta a zenei-technikai paraméterek rendszerbe foglalását: hangterjedelem, metrika (páros-páratlan aránya), artikuláció (és változatosságának mértéke), tempó (gyors-lassú darabok aránya), előjegyzés (maximalizálva), forma (kis háromtagú vagy kéttagú), dinamika (változatosságának gyakorisága) pontos összehangoltságát. Ezt egészítettem ki saját módszertani koncepcióimmal: melodika, avagy a frázisok irányai; hangközök megjelenése a dallamban, még hozzá olyan hangközök, amelyekkel jobban tud tájékozódni a frázisban (memorizálásban is): visszaugró tercek, kvart-tengelyre épülő szekundlépések, alaphangra visszalépő dallamok; centrumhangok állandó jelenléte; tonális kitérések: a funkciós tonalitás emlékei főként kadenciákban, vagy félzáratokban; úgy hozni új harmóniát vagy struktúrát, hogy a zenei tradíció harmonikus motívumai bele legyenek kódolva azokba, különös tekintettel az autentikus vagy plagális viszonyokra: a feszültség-oldás elvre. Itt említeném a párokban gondolkodást, összetartozást: a disszonancia-konzonancia párost, a szimmetria-aszimmetria pólusait, a strófaszerkezet szekvenciáit, a periódusokat.

– *Látom, hogy a kötet egyszerű textúrájú darabokkal indul, aztán a zongorakíséretet illetően „egyre beljebb haladunk a fák sűrűjébe”. Ez a zongoraművész-zeneszerző ajándéka a darabok leendő kísérőinek?*

Klebniczki György:

– A zongorakíséret hiába bonyolódik, mégsem veszi át a fuvola szólam vezető, formáló jogkörét. Az előző köteteimben legtöbbször a zongora szólam oldja meg az egyes tételek dramaturgiájának problémás kérdéseit, továbbvezeti a zenei folyamatokat, „megjátssza” a fordulópontokat a fuvola helyett. Ez egyfelől szárnyakat ad a fuvolát tanuló gyermek részére, hiszen bekapaszkodhat a zongorakíséretbe, amelynek szárnyain a magasba repülhet egészen a fellegekbe. Ilyen módon a kisdíák is részese lesz a zenei magaslatoknak. Élményt nyújt neki a közös zenei utazás a zongorakísérővel, viszont ebben a kötetben nem mentesül attól, hogy ő maga próbáljon szárnyat bontogatni. A zongora pedig a háttérben a darab Óperenciás tengere marad. A bővülő struktúrákhoz a zongora is igazodik, bővülő hangrendszerekben, ami feltétlenül nehezíti a technikai megvalósítást.

– *Nagyon tetszik a kötet narratívája, miszerint ezen a fűvészkerti délutánon a gyerekek játszanak is: van Pöttyös labda, Ugrókötel, Roller című darab, sőt még egy finom Fekete-erdő tortát is elfogyaszthatunk... A tanítás során magam is tapasztalom, milyen varázsereje van a programzenének!*

Bodrogközy Eszter:

– Igen, a gyerekek is nagy örömmel élük bele magukat ezekbe a játékos helyzetekbe. Számomra különösen erős kötődést jelent ez a helyszín, hiszen a gyermekkorom nyarait a szegedi fűvészkertben töltöttem. Édesapám, aki az egyetem Növénytani Tanszékén oktatott, nyáron itt végezte teendőit, s mi egész nap szabadon játszhattunk a gyönyörű növények között, vagy olvastunk a rózsalugas árnyékában. Ezek az élmények remek alapot adnak a darabok zenei megvalósításához, lelkesedést a mondanivaló megjelenítéséhez.

Azt tapasztalom a darabválasztás és a tanítás során, hogy a gyerekek örömmel fedezik fel, alkotják meg maguknak a zenei élményt, elmerülnek benne, így igazi játék a muzsikálás számukra és nekem is. Minden gyerek másképpen éli meg a zenét, ez tükröződik előadásukban is. Plusz élményt nyújt számukra, hogy többségük ismeri a szerzőt, érzik a darabokon a „keze melegét”, azt, hogy nekik is írta azokat, aktívan részt vettek, vehettek az alkotói folyamatban. Sokkal közelebb érzik magukhoz ezt a zenét, lényegesen nyitottabban, játékosabban fuvolázzák a darabokat. Az egyik kisfiú a kötet hatására már írt is egy öt tételes darabot *Cowboy-élet* címmel. Így a kötet akár példa is lehet a többiek számára az effajta önkifejezés lehetőségére.

– *Ez a huszonnyolc fuvolamű egy megvalósulóban lévő mestertanári program része is. Milyen szempontok alapján történt a kotta szerkesztése?*

Bodrogközy Eszter:

– Ennek lényegét Hollós Máté fogalmazta meg kedves, nagylelkű ajánlásában gyönyörű szavakkal, ezért hadd idézzem Őt: „E munka szerzői nehézsége abban áll, hogy a komponista szoros korlátok közt szárnyaltathatja fantáziáját, ugyanakkor ennek a szárnyalásnak meg kell valósulnia, hogy a gyerekek ne a nehezen túrt etűd-irodalom újabb kötetét kapják, hanem általuk zeneileg is kifejezhető irodalmat. A tanár adja a pedagógiai vázat, a növendék által megtanulandó technikai fortélyok lajtorjáját a fogásoktól a levegővezetésen át a darabformálás és artikuláció mesterségéig.”

Fontos volt számomra, hogy a legkisebbek is rögtön kapjanak játszani valót, ezután lassan, fokozatosan építettük be az elsajátítandó hangokat, ritmusokat, zenei elemeket, karaktereket a kötetbe. Szem előtt tartottuk, hogy találjanak maguknak élményt adó, megvalósítható darabot azok is, akik kevesebbet tudnak gyakorolni, ugyanakkor a versenyekre kicsiket felkészítő kollégák is választékot kapjanak. Több, az ország különböző helységeiben élő kollégának is elküldtük a darabokat, hogy visszajelzéseik alapján még a

folyamat közben tudjunk változtatni, javítani.

– *Merre vezet most a közös utatok? Milyen terveitek vannak a jövőre?*

Bodrogközy Eszter:

– Szeretnénk az SZTE BBMK-n egy fuvolás szakmai napon bemutatni a kötetet a szélesebb szakmai közönség előtt is. Közel tízéves tapasztalatom, hogy Gyuri darabjait nagy örömmel fogadják versenyeken, fesztiválokon, itthon és külföldön egyaránt, ezért tervezzük a bemutatást ezeken a fórumokon is. Növendékeim sok helyen kaptak díjakat, elismeréseket a korábbi, nekik írt darabokkal, ezért ez nagyon erős motiváció mindkettőnk számára a folytatásra. És nemcsak fuvolista kollégák fogadják szívesen a kottát, hanem más hangszeresek is, így ez is a folytatásra ösztönöz. Eredetileg egy kis szünetet terveztünk a megjelenés után, hiszen a mesterprogramom másik szálon is fut, de a szakmai fogadtatás olyan lelkes, hogy máris nekilátunk a következő kötetnek.

Klebniczki György:

– Nagy örömmel és lelkesedéssel várom a következő projektet Eszterrel. Mindig szeretettel és szívesen alkotok vele, nekem is, a gyerekeknek is nagy öröm a közös zenélés.

– *További eredményes alkotómunkát kívánok mindkettőtöknek! S azon a bizonyos fűvészkerti úton minél többen csatlakozzanak hozzátok!*

Péterffy Gabriella